

MAGYAR LAPOK

árának

EST

X. évfolyam, 205 (2767) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

A NEMZETKÖZI POLITIKA HÁROM NAGY ESEMÉNYE:

1. Hitler—Horthy találkozó a német vezéri főhadiszálláson
2. Bárdossy miniszterelnök kiáltványa a magyar nemzethez
3. Roosevelttől éles hangú kirohanása a tengelyhatalmak ellen

Néhány napi, látszólagos nyugalom után ismét élénk mozgásba jött a diplomáciai élet.

Mint most általános meglepetésre ismeretessé vált, Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Hitler birodalmi vezér és kancellár meghívására, szeptember 8-án látogatást tett a vezéri főhadiszálláson, ahol 10-éig fontos megbeszéléseket folytattak a vezérkari főnökök és más magasrangú katonák bevonásával.

Bizonyára szorosán összefügg ezzel a találkozóval az a két kiáltvány is, amelyet előbb Ciano olasz külügyminiszter, majd Bárdossy László, magyar miniszterelnök intézett az olasz, illetve a magyar nemzetekhez. Mindkét kiáltvány arról a hatalmas kereszties hadjáratról szól, amelyet Európa népei immár egyetemesen kívánnak az istentelenség és a pusztulás démonával szemben, — ahogyan a magyar miniszterelnök kiáltványa a bolsevizmust nevezi.

A nagyfontosságú diplomáciai események sorába tartozik, sőt azok beteljesítését jelenti Roosevelt elnök csütörtöki beszéde, amelytől angol körökben már előre a válság tetőfokra-hágását várták. Ez valóban be is következett. Roosevelt beszéde ugyanis lényegében és végső elemzésben tulajdonképpen Amerika hadbalépésének kinyilatkoztatását jelenti. Roosevelt ugyanis, aki minden felelősséget már eleve a tengelyhatalmakra, főként Németországra igyekszik hárítani, támadóként állva be őket, az Egyesült Államok magatartását tisztán „védekezőnek” jellemezve, beszédének utolsó mondatával, mely szerint „Amerika számára elérkezett a védekezés ideje” — tulajdonképpen Amerika hadbalépését jelentette be. Ezt a fölfogást látszik igazolni a kongresszus gyors és váratlan, az eredeti időpontnál nyolc nappal előbb történt összehívása, amelyből az amerikai jelentések már eleve nagyfontosságú döntéseket várnak.

A diplomáciai élet tehát erőteljesen mozgásba jött és nem kétséges, hogy nyomában ismét a hadigépezet még nagyobb arányú megindulása következik.

Hivatalos jelentés a két államférfi találkozásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország Kormányzója a birodalmi Vezér és Kancellár meghívására szeptember 7-én Németországba utazott. A birodalmi Vezér szeptember 8-ától szeptember 10-éig a keleti fronton lévő főhadiszálláson látta vendégül a Kormányzó Urat, akit útjára elkísért Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter, valamint vitéz Szombathelyi Ferenc altábornagy, a m. kir. honvédezerkar főnöke. A Kormányzó Ur kíséretében volt még Sztójay Döme berlini m. kir. követ, továbbá Dietrich von Jagow, a Német Birodalom budapesti követe. A látogatás alatt a Kormányzó Ur a Birodalmi Vezérrel a politikai és katonai helyzetet ismételt megbeszélte. Megbeszéléseiket a két nép hagyományos fegyverbarátságának szelleme hatotta át, amelyet a bolsevikiek ellen folytatott együttes küzdelem újból megerősítette. A politikai és katonai megbeszéléseken magyar részről résztvett Bárdossy László miniszterelnök, valamint a honvédezerkar főnöke. Német részről résztvett Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Keitel tábornagy, a német véderő főparancsnokságának főnöke. A látogatás ideje alatt a Kormányzó Ur felkereste Brauchitsch tábornagyot, a német hadsereg főparancsnokát. Németországi tartózkodásának befejezéseként Göring birodalmi tábornagy látta vendégül a Kormányzó Urat.

Berlinből jelentik: Magyarország kormányzójának a vezéri főhadiszálláson tett látogatásáról nem hivatalos részről a következőket közlik:

— Magyarország kormányzójának a Führerrel való találkozását jellegzetessé tette az a tény, hogy a magyar

és német csapatok a bolsevizmus elleni előnyomulás első napjától kezdve harcolnak az európai kultúra megmentéséért és a bolsevista világveszedelem megszüntetéséért. A hagyományos fegyverbarátság, amelyről a hivatalos közlemény beszél, régi

idő óta rányomta bélyegét a német-magyar együttműködésre, amely most újból beigazolódott az agyuk dörejében. Magyarország volt az első állam, amely a háromhatalmi egyezmény mellett nyilatkozott. Amikor azután arról volt szó, hogy a bolsevista fenyegetést régérvényesen elhárítsák az európai kontinens felől, Magyarország, amely már 1920-ban száműzte a maga földjéről a kommunizmust, azonnal újból Németország és szövetségesei mellé állott. Ma a vitéz magyar alakulatok már mélyen Ukrajna szívében harcolnak és győzelmesen haladnak előre, Európa háromezér kilométer hosszú arcva-

lának kötelékében. Kézenfekvő volt, hogy ez a politika, amely már régóta és most újból, katonailag is egy úton halad, megteremtje a találkozást. A kormányzó úr 1938 augusztusi németországi utazása az ünnepélyes fogadtatás jegyében állott. Ezuttal előlérben állott a keleten levő főhadiszállás zárkózottsága, a Führer kiterjedt megbeszélései az egész katonai és politikai helyzetről, részben négy-szemközt, részben a legszorosabb munkatársak előtt, magyar részről a miniszterelnök, úgyszintén a vezérkari főnök, német részről a külügyminiszter és Keitel vezértábornagy jelenlétében.

Széleskörű megbeszélések a hadműveletek részleteiről

— A látogatás tetőpontja az volt, — folytatja a jelentés, — hogy a Führer ünnepélyesen adományozta a kormányzó urnak a vaskereszt lovagkeresztjét. A Führer szívélyes szavakkal méltatta ezalkalommal a kormányzó katonai érdemeit, aki ma újból a nagy német birodalom oldalán áll, mint a magyar honvédség legfőbb parancsnoka. Ennek a szoros együttműködésnek jeleként, a Führer átnyújtotta a kormányzó urnak a vaskereszt lovagkeresztjét. A kormányzó úr köszönetében megindult szavakkal fogadta e kitüntetést. A látogatáson ismertették a hadműveletek részleteit. Megbeszéléseket folytatott a német véderőfőparancsnokságának főnöke a magyar vezérkar főnökével, a magyar miniszterelnök és külügyminiszter a birodalmi külügyminiszterrel. A látogatás befejezéseként, a kormányzó úr eleget tett a birodalmi tábornagy személyes meghí-

vásának. Magyar részről a miniszterelnökön és vezérkari főnökön kívül résztvett a megbeszélésen Sztójay Döme berlini követ, Dékei Kós Miklós vezértábornagy első szárnysegéde, vitéz Korompay György utámsall, a miniszterelnök kíséretében Szentmiklóssy Andor követségi tanácsos, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője, Czoppey Dénes, a külügyminiszter titkárságának vezetője, a vezérkari főnök kíséretében vitéz László Dezső vezértábornagy és vitéz Homlok Sándor vezérkari ezredes, berlini katonai attasé. Német részről ott volt még Dietrich és Germann birodalmi vezetők, a véderő vezényelti osztályának vezetője, Jagow budapesti német követ, Bodenschatz, Hiermer és Warlimon tábornokok, Tauschlein ezredes, budapesti katonai attasé, Dornberg és Hewol követek, úgyszintén Schauss vezető és Schmund ezredes, a Führer szárnysegéde. (MTI.)

Szeptember 10-ikén fejeződtek be a megbeszélések

Berlinből jelentik (NTI): A Führer és Horthy Miklós kormányzó között folytatott megbeszélések szeptember 10-én befejeződtek. A Führer ünnepélyes formában átnyújtotta a kormányzóknak mint a m. kir. honvédség legfőbb parancsnokának a vaskereszt lovagkeresztjét. A m. kir.

honvédecsapatok a híven bevált fegyverbarátságban a német katonákkal vállaltva viselnek hadat az európai kultúra bolsevista ellenségével és a Führer a kitüntetés adományozásával ezeknek a csapatoknak vitézségét reszesítette tiszteletadásban. (MTI.) Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon

„Amerika számára elérkezett a védekezés ideje“

— mondotta Roosevelt harcias rádióbeszédében. Hétfőre összehívták a kongresszust. Az olasz sajtó szerint Roosevelt megtette az utolsó lépést a beavatkozás felé

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök csütörtökön elmondotta nagy érdeklődéssel várt rádióbeszédét. Az elnök beszédét a „Greer“ ügy jellegzetesen északamerikai beállításának megismétlésével kezdte. Azt állította, hogy a német tengeralattjáró elsőknek, figyelmeztetés nélkül lőtt rá az amerikai hajóra. Az amerikai romboló olyan vizeken volt, amelyeket az Egyesült Államok kormánya saját övezetének nyilvánított.

— Ebből a tényből — folytatta Roosevelt — a végtelen erőszak nyilvánul meg. Ez kalózkodás és nem is az első kalózkodás az Egyesült Államok

rombolói ellen ebben a háborúban. Az egyik támadás a másikat követte.

Roosevelt ezután felsorolta a Robin Moore, a Hesza és a Steel Beafarer hajók eseteit. Megállapította, hogy ez év júniusában egy német tengeralattjáró északamerikai vizeken egy amerikai hadihajót hosszú ideig üldözött. A megtámadott hajók közül négy az Egyesült Államok lobogója alatt hajózott, egy pedig panamai lobogó alatt.

Roosevelt ezután elmondta, hogy az Egyesült Államok megőrizte nyugalmat, azonban — állítása szerint — megbocsáthatatlan ostobaság volna, ha az ilyen eseteket kibébiteni akar-nánk.

„SZÁMUNKRA ELÉRKEZETT A VÉDEKEZÉS IDEJE“

— Mi nem keressük a háborút — mondotta Roosevelt — de éppoly kevéssé kívánjuk a békét, mert mi megfizetünk azért Hitlernek, hogy elnéztük rombolóink és kereskedelmi hajóink megtámadását, amikor azok szabályszerű tevékenységet fejtettek ki.

Kijelentette ezután, hogy az amerikai hajók elleni támadások nem maradtak elszigetelt esetek és e tetek a nemzetközi jogtalanságon alapulnak.

— A „nácik“ szándéka — folytatta — hogy megsemmisítsék a tengerek szabadságát, hogy azt a maguk számára biztosítsák. Amint a kezükbe kaparintják a tengerek feletti ellenőrzést, szabaddá válik az út számukra. Ezután megismételte azt az állítását, hogy az Egyesült Államok kizárólag védelmi politikát folytat. Ebben a politikában nem szabad csekélységekkel törődni és kérdegetni, vajon az Egyesült Államok az 5-ik, 10-ik vagy 20-ik támadás után kezdje meg védelmét.

— Számunkra elérkezett a védekezés ideje! — fejezte be beszédét Roosevelt. (MTI)

Gyülölködő kirohanás Németország ellen

Az elnök beszéde további folyamán a nyugati féltekén elterjedt „náci özszeesküvésről“ beszélt. Kijelentette, hogy amennyiben Amerikán kívül az egész világ a tengelyhatalmak kezébe kerülne, a tengelyhatalmak olyan hajóépítési lehetőségekkel fognak rendelkezni, amelyek messze tulszárnyalják az Egyesült Államokét. Az Egyesült Államok politikája szerint egy nemzetnek sincs joga a világ óceánjait más államok kereskedelme számára veszélyeztetni. Az elnök kijelentette, hogy

Németország és Olaszország hadihajói az amerikai védelmi vizeken csak saját veszélyükre hajózhathatnak. Mint a hadsereg és a flotta parancsnoka, parancsot adott, hogy ezt a politikát azonnal gyakorlati-

lag is érvényesítsék.

A felelősség egyedül Németországon nyugszik. Harcra nem kerül sor. A német tengeralattjárók és a kereskedelmi rombolók — egymond — már régen az Atlanti óceán csörgökigyói és a tenger szabad utjainak veszélyeztetői.

Összehívták a kongresszust

Genfől jelentik: (B. T.) A kongresszust szeptember 15-re összehívták. Az a körülmény, hogy a kongresszus összehívását a korábbi időpontnak 8 nappal előbb hívták össze, nagy feltűnést keltett. Ennek kapcsán megerősödött az a benyomás, hogy fontos döntés áll küszöbön. Lehetséges, hogy az elnök bejelenti a semlegesség beszüntetését. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Virginio Gayda, a Giornale D'Italia hasábjain foglalkozik Roosevelt mesterkedésével, amelynek célja bebizonyítani a tengely támadó szándékait az Egyesült Államokkal szemben, holott ilyen támadó szándék egyáltalán nem volt a tengely részéről. A hollywoodi műtermekben 85 propagandafilm forgatnak, amelyeknek célja megrágalmazni a tengelyhatalmakat és Japánt. Meg kell jegyezni, hogy az északamerikai handabandázásnak ez újabb erőfeszítése olyan légkörben játszódik le, amely háboruellenes. A lap idézi többek között az amerikai fellebbviteli bíróság elnökének kijelentését, amely szerint az elmúlt negyedévben az elszigetelődés hívei nagy tért nyertek az Egyesült Államokban. Prevest, amerikai hírlapíró kijelentése szerint az amerikaiak angolbarát érzései júliusban elérték csúcspontjukat, azóta azonban gyengülte. (MTI)

Roosevelt végső próbára teszi a tengely béketűrését

Rómából jelentik: (Stefani) Roosevelt beszéde pénteken reggel Rómában még csak a rádiószöveg alapján volt ismeretes. Iteni sajtókörökben az első benyomás az, hogy az elnök a maga hatáskörén belül a lehető legmesszebbre elment, a teljes háborús beavatkozás felé, amikor mint az amerikai haditengerészet főparancsnoka elrendelte, hogy az amerikai hadihajók löjjenek a tengelyhatalmak hadihajóira azokon a vizeken, amelyeknek biztonságát az Egyesült Államok kormánya a nyugati félteke szempontjából szükségesnek látja. Igaz ugyan, hogy az elnök nem határozta meg ezeket a tengerrészeket, mégis olyan helyzetet teremtett, amely végső próbára teszi a tengelyhatalmak béketűrését. Az elnök célja az, hogy a tengelyhatalmak és Amerika között beálljon a hadiállapot. (MTI)

ROOSEVELT TANÁCSKOZÁSA A SZOVJET NAGYKÖVETTEL

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök a külügyminiszter jelenlétében csütörtökön másfélórás megbeszélést folytatott a szovjet nagykövettel.

Hull külügyminiszter a Fehér Ház elhagyása után kijelentette, hogy a megbeszélés tárgya az Egyesült Államokat és a Szovjetuniót érintő valamennyi kérdés megvitatása volt. Az amerikai küldöttség pénteken vagy szombaton utazik Moszkvába az értekezletre. (MTI)

Roosevelt beszéde nem hivatalos hadüzenet

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt beszédével kapcsolatban jelenti az Associated Press, hogy az elnök válasz nélkül hagyta azt a kérdést, melyik tengerrészt tartja az Egyesült Államok védelme szempontjából fontosnak és irányadónak. Ehhez a tengerrészhez valószínűen az Atlanti óceán tartozik, egész Izlandig. Hogy ez a tengerrész Izland mögött meddig húzódik, az válasz nélkül marad.

JAPAN VÉLEMÉNY A TENGEREK SZABADSÁGÁRÓL

Tokióból jelentik: (NTI) A kormány tájékoztató irodájának szócsöve kijelentete, hogy a tengerek szabadsága

nem csupán egy vagy két nemzeté, hanem valamennyi népé. (MTI)

Rómából jelentik: (NTI) Miron Taylor, Roosevelt vatikáni képviselője csütörtökön hosszabb látogatást tett a háborús államtitkárnál. (MTI)

Berlinből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten római jelentése szerint Miron Taylor, az elnök követje, azért jelent meg a pápánál, hogy átadja az Egyesült Államok elnökének levelét, amelyben az elnök állítólag azon igyekszik, hogy a katolikus egyház feje előtt megindokolja Angliát, az Egyesült Államok és a bolsevista Szovjetunió együttműködését. Taylor szeptember 29-én visszautazik Amerikába.

A Roosevelttel beszél megőjára

Schütz Antal egyik könyvében azt írja, hogy a modern ember életének dimenziói felette megszaaporodtak. Különösen gazdasági téren észlelhető ez. A csikágói tőzsde hullámzásait ma már megérzi az orgoványi barmraktármelől is.

Hogye mozgatná meg tehát az életet azok a nagy nemzetközi megnyilvánulások, amelyeket egyenesen a nagy nyilvánosság szánhat s amelyekkel nemzetek és államok közvéleményét és ezen keresztül állásfoglalását akarják rendszeren befolyásolni.

Hol is kezdődik a közvélemény? Mondjuk — a kávéházban, ahol összeül a megszokott asztaltársaság és természetesen polilizál. Ma például azzal kezdik el a disputát, hogy Roosevelttel mit mondt a várvavárt rádióbeszédében.

Tegyük meg azt is hozzá, hogy ez a polilizálás Rooseveltre nézve igen kedvező mederben folyik. Kávéházi „törzsvendégek“ között vagyunk ugyanis, de egyébként is sajátos körtünet nálunk az amerikaiáimádat a szabadsággal, a humanizmussal kapcsolatosan. Olyan Tamás-izű bódult ez, akinek Ábele a rengelegben miniatűr amerikai lobogót tűz a fenyőszálfa tetejére a „szabadság“ nevében.

Nem veheti tehát senki rossz néven tőlünk, ha Roosevelttel beszédét kapcsolatosan tiszteletteljesen megmondjuk a véleményünket. Nem Rooseveltnak „adjuk tudtára“ mondánivalónkat, hanem azoknak, akik készpénznek és feltétlen hitelremélőnek találják az elnök szofizmáit s nem gondolják meg, hogy mi tulajdonképpen már szembenállunk Roosevelttel világával és szövetségeseivel, hogy nem csak hogy nem igaz magyar, de egyáltalán nem is magyar az, aki elfogadható pontokat keres és akar találni a Roosevelttel-beszédében.

Roosevelt beszéde egyébként is hadilábon áll az igazsággal, sőt főképpen ez a sarkalatos hibája. Roosevelt elnök mindenáron úgy szeretné beállítani a helyzetet, hogy a német hadihajó sorozatos kihívó támadásokkal „védelemre“ kényszerítette az Egyesült Államok hadihajóit. Az elnök a parancsot már ki is adta. Mert meg kell védeni a tengerek „szabadságát“, vagyis az angol és amerikai világhatalmat. Roosevelttől attól fél, hogy német győzelem esetén Hitler megszerzezi Európát és a többi világrészeket Amerika ellen. Több hajót tud majd építeni, mint Amerika és magának biztosítja a tengerek „szabadságát“, azt a szabadságot, amelyet most Anglia és Amerika tart hatalmában. Tulságosan nagyvonalu, sőt nagyzóló elszóls ez még Roosevelttel szájában is. Nem szabad ilyen messzire kalandozni a jövő lehetőségeiben, amikor ma csak arról van szó, hogy a világhatalom bírlókosai egyezzenek bele a föld javainak igazságosabb, tisztességesebb felosztásába. Ha Hitlernek tervei vannak Amerikában, azok csak arra vonatkozhatnak, hogy a szidóság földalatti aknamunkájának kemény kézzel itt is végetvesse.

Nem alakulhat ki tehát nálunk más vélemény Roosevelttel beszédéről, mint az, hogy képmutató és valótlán állításokkal telezsúrdelt beszéd, amelyet lépten-nyomon megcáfolnak az események s amelyet önző, sokszor erkölcsiellenes érdekek sugalmaztak.

(k. n.)

Bárdossy miniszterelnök kiáltványa a magyar nemzethez

Tudósításunk folytatása az 1. oldalról
A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar rádió csütörtökön délután háromnegyed 5 órakor Bárdossy László miniszterelnöknek Magyarország népéhez intézett rádióüzenetét olvastva fel, amely Magyarországnak a bolsevizmus ellen vívott harcáról szól.

— A magyarság — szól a kiáltvány. — most másodízben találta magát szembe a bolsevista anarchiával. Először 22 évvel ezelőtt saját portánkon, saját országunkban kellett megküzdenünk vele. Akkor a világháború véres erőfeszítései után elaléltan, könnyű prédával esett neki a nemzet. A magunk testén kellett megszenvednünk szörnyűségeit. Ez az anarchia azt hazudta a nemzetnek, hogy a szociális igazságot valósítja meg. Négy és félhónapos szenvedés után újra magára ébredt a nemzet és kivette magát a bolsevizmust, melynek fertőzése számunkra többé nem veszedelem. Amikor a harát, német birodalom megindította küzdelmét a lesel-

kedő rém ellen, hogy végleg leszámoljon vele, békés városaink ellen intézett brutális és véres támadás után, európai kötelességünk tudatában, mi is azonnal részt vállaltunk a harcban. A német haderő oldalán hoztuk meg a magunk véráldozatát ebben az új kereszties háborúban sok más nemzet fiataljával együtt. Vitéz katonáink, akiket az egész nemzet hálája kísér, jól tudják, miért küzdenek. Azokban a városokban és falvakban, ahová bevonulnak, a világban táruul eléjük a szovjeturalom. A kezükbe kerülő hadzsákmányban újabb és újabb bizonyítékait találta azoknak a terveknél, amelyeket ez az uralom forralt. *Egész Európa áll szemben az isztertelenséggel és a pusztítás démonával.* Az európai nép együttes építőereje a tengelyhatalmak céltudatos vezetése alatt folytatja diadalmos harcát azokért az elvekkért, amelyek a valóságos politikai igazságok e diadalmos harcával akarják ujjaépíteni a maguk nemzeti életén át egész Európát.

Horthy Miklós a maga hazájában egyszer már legyőzte a bolsevizmust

Berlinből jelentik: (NTI) A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz írja:

— Magyarország kormányzójának a Führernél, a keleti fronton tett látogatását olyan eseménynek tekintik, amely a közös szenvedéseket, a két ország fegyverbarátságát és a közös győzelmeket teszi láthatóvá és kifejezi a

két nemzet évszázados soraközösségét. Horthy kormányzó személyiségét úgy ismerik a német nép körében, mint megtestesítőjét a katonai erényeknek, amelyekről a világháborúban olyan kiváló tanúságot tett és mint előharcosát a bolsevizmussal szembenállóknak, hiszen ezt a bolsevizmust ő már 1919-ben legyőzte a maga hazájában, a Sze-

Lindbergh szerint:

Az Egyesült Államok beavatkozása sem változtathat már a háborús helyzeten

Anglia, a zsidóság és a Roosevelt-kormány akarja Amerikát háborúba sodorni. Papen visszatért Törökországba. Óráról-órára fokozódnak a német bombatámadások Pétervár ellen

Desmoinesből jelentik: (IDAHO NTI) Az Associated Press jelentése szerint Lindbergh az American First Comité előtt kijelentette, hogy az angolok, a zsidók és a Roosevelt-kormány akarja az Egyesült Államokat belesodorni a háborúba. Ez a három csoport, valamint más háborus uszítók fokozatosan mesterkednek, hogy a háború szakadékaiba taszítsák az Egyesült Államokat. Először az volt a tervük, hogy a védelem ürügyével vigyék bele a háborúba, majd pedig enélkül akarták az országot belesodorni, hogy a nép tudta volna. Később olyan összeüzléseket mesterkedtek ki, amelyek alkalmasoknak látszottak a beavatkozásra.

Lindbergh Anglia helyzetét kétségbeejtőnek jellemezte. Anglia ugyanis — mint mondotta — nem elég erős arra, hogy betörjön az európai szárazföldre és megnyerje azt a háborút, melyet Németország ellen indított. A levegőben sem nyerheti meg a háborút, bármennyi repülőgépet kap is Amerikától. Még az Egyesült Államok hadhalpése sem igen változtathat a helyzeten. Ha az Egyesült Államok nem támogatja volna katonai és pénzügyi téren Angliát, az angolok már hónapok-

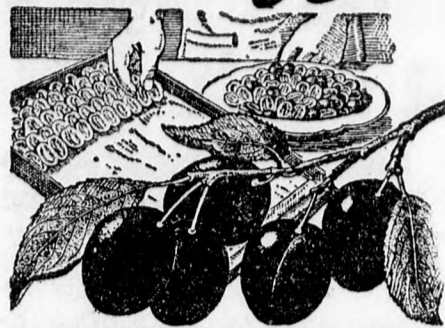
kal ezelőtt megkísérelték volna a békétárgyalások utjának egyengetését.

Lindbergh ezután óvainta a zsidókat, ne kardoskodjanak a beavatkozás mellett, mert az első lesznek, akik a következményeket érezni fogják. Míhelyt az angolok, a zsidók és Roosevelt ügynökei megszüntetik a háborus uszítást, elmúlik annakveszedelme, hogy

Két hónapon belül megtörténik a döntés a német haderő javára

Az Esti Ujság írja: Az NST berlini jelentése szerint a külügyminisztérium illetékes katonai osztályán tájékoztatást adtak a keleti harctér helyzetéről. A tények rácafolnak azokra a szovjet és angol hírekre, amelyek szerint a Szmolenszk körüli harcban egész Gornelig, állítólag nagy bolsevista ellentámadás folyt. Szmolenszk jóval több, mint 70 kilométerre van a legelső német vonal mögött és Gornel még messzebb a német vonal mögöttes ország-részében. A német véderőjelentéseket való fukarkodás jellemzi. Ha azonban való fukarkodás jellemzi. Ha azonban az ellenség azt hiszi, hogy ebből a németekre hátrányos következményeket vonhatnak le, akkor csak arra kell

Oleó gyümölcslepény 1 tojás és 5 deka vajjal

TESZTA: 5 DEKA VAJ, 5 DEKA CUKOR, 1 CSOMAG DR. ÖTKER VANILLINCUKOR, KEVÉS SÓ, 1 TOJÁS, 25 DEKA LISZT, ¼ CSOMAG DR. ÖTKER SÜTŐPOR, 6 EVOKÁNAL TEJ.
BÁTÉT: 14 KG. SZILVA, VAGY 1 KG. ALMA ESETLEG MÁS GYÜMÖLCS.
BESZÓRÁSHOZ: PORCUKOR

A VAJÁT HABOSRA KEVERJÜK, LASSANKINT HOZZAADJUK A CUKROT, VANILLINCUKROT, SÓT ÉS TOJÁST. A SÜTŐPORRAL KEVERT LISZTET SZÍTÁLVÁ, A TEJJELEL FELVÁLTVA ADJUK HOZZÁ. CSAK ANNYI TEJEL HASZNÁLUNK, HOGY NEHEZEN, SZAKADVA ESSEN A KANÁLROL. EGY ZSÍROZOTT LISZTEL KEHINTETT TEPSIRE ADJUK, TESZTÁKAPARÓVAL, MELYET TOBBSZOR TEJBE MÁRTUNK, SJMÁRA ELHOZZUK.

A SZILVÁT KIMAGOZZUK, NYITOTT FELEVEL FELFELÉ RAKJUK A TESZTÁRA.

SZILVA HELYETT ALMÁT IS RAKHATUNK AZ ALMÁKAT MEGHÁMOZZUK, VÉKONY GERECSEKRE VÁGJUK ÉS EGYENLETESEN A TESZTÁRA RAKJUK.

SÜTÉSI IDŐ: 35 PERC, ERŐS MELEG SÜTŐBEN

Dr. Ötker sütőporral és vanillincukorral

Tudószerji és befőző receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. Ötker A. Budapest, VIII. Conti-utca, 25 szám.

gedről kiinduló új magyar nemzeti mozgalom élén.

Ismerteti ezután a lap a magyarság felemelkedését és azt írja, hogy a magyar nemzet a legsúlyosabb szorongatás idején sem rendült meg a fegyverbarátsághoz fűződő hűségben. Németország éppen úgy, mint Olaszország, az igazságtalanságok jóvátétele mellett foglalt állást. A magyar nép ma Európa felépítésében úgy, amint azt a háromhatalmi egyezmény körvonalazza, minden erejével tevékenyen részvesz. Katonái a keleti fronton vállalva küzdenek a régi német fegyvertársakkal a bolsevizmus ellen, amelynek veszedelmét néhány Európán kívüli idegen hatalom önzéséből fakadó szövetségével még fokozza. (MTI)

két hónap áll a német hadvezetőség rendelkezésére. Ugy mondják idézett helyen, hogy

eddig az időpontig megtörénik a lényeges katonai döntés a német haderő javára.

Ehhez egyáltalán nem fér kétség. — Nagy hadműveletek folynak vagy készülnek, amelyeket sem a tél, sem más esemény nem tartóztathat fel. Az alapos német szervezetségre való tekintettel hamis uton jár az, aki esetleg arra számít, hogy a német csapatoknak a pótlással vannak nehézségei.

Berlinből jelentik: (B. T.) Az Exchange Telegraph jelenti, hogy Leningrád szinte állandóan bombazáporban van. A német repülők támadása igen heves. Száz és száz bombavető zudítja a bombákat a városra. Az elmúlt napon különösen erősen bombázták az élelmi-szerraktárakat és más katonai célpontokat. A jelentés szerint a német támadás óráról-órára fokozódik.

MOSZKVA BATAZOTT AZ ANKARAI SZOVJET NAGYKÖVET

Stockholmból jelentik. Az Aftonbladet ankarai jelentése szerint az ankarai szovjet nagykövet, miután hosszas megbeszélést folytatott a török külügyminiszterrel, repülőgépen elutazott Moszkvába.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója jelenti, hogy Papen visszatért Törökországba. Feltételezhető, — írja a lap, — hogy az orvosai kezelésen kívül, amelynek alávetette magát, alkalma volt vezető politikusokkal is érintkezni.

„KÖZÖNSÉGES RONGYNAK” NEVEZTE CHURCHILLT EGY KOMMUNISTA KÉPVISELŐ

Stockholmi jelentés szerint az angol alsóházban a csütörtöki ülésen izgalmas szóváltás folyt le Galacher angol kommunista képviselő és Churchill miniszterelnök között. A szóváltást a kommunista képviselő interpellációja idézte elő, amelyben szóváltatott Brabansson repülőgépgyártási miniszter nyilatkozatát, melyet az egyik szakszervezeti lap leplezett le. Brabansson ugyanis kijelentette, hogy Anglia szívesen látná ha Németország és a Szovjet kölcsönösen széttepné egymást. A képviselő Churchillt a vita hevében „közönséges rongynak” nevezte és azzal vádolta, hogy résztvett a kommunizmus elleni piszkos és aljas cselekményekben. Azt kívánta, hogy Churchill tisztítsa meg kormányát olyan emberektől, akik nincsenek a Szovjetunióval való együttműködés mellett.

Szovjet tiltakozó jegyzék Szófiában Bulgária tengelybarátsága miatt

Hamis hírek a bolgár-török határon történt csapatösszevonásról. — Német földön akart háborút viselni a Szovjet

Szófiából jelentik: (NTI) Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a szovjet kormány csütörtökön jegyzéket nyújtott át a moszkvai bolgár követnek és abban Bulgáriának a tengelyhatalmakal való együttműködése ellen tiltakozik. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német illetékes helyen a következőket közlik: A bolgár-török határon történt csapatösszevonásokról szóló híreket, amelyek a német-török gazdasági tárgyalásokkal kapcsolatban jelentek meg, a Wilhelmstrassen határozottan megcáfolják.

TELJES KUDARCOT VALLOTT TIMOSENKO OFFENZÍVÁJA

A Magyar Távíratok Iroda jelenti: A szövetséges csapatok az Ukrajnában elért és már jelentett előretörési sikereiket tovább mélyítették. A honvédszervezet arcvonalán nem történt jelentősebb esemény. Az ellenség vállalkozásai szünetelnek és a tüzéségi tevékenységük szórványos volt. Légi tevékenységet egyáltalán nem fejtettek ki. Járőreink 64 foglyot ejtettek. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Mint katonai részről közlik, egy bolsevista utas-hadnagy kijelentette, hogy most már harcbavetették a vörös hadsereg összes erőit. Japán előnyomulása esetén Szibériában teljesen lehetetlen ellenállani. Elmondotta, hogy 1941 tavasza óta nagy előkészületeket tettek a Németország elleni háborúra. Legközelebb augusztus végén vagy szeptember elején, a termés betakarítása után támadtak volna. A szovjet a háborút német földön akarta viselni. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz lapok részletesen foglalkoznak a keleti arcvonal eseményeivel. A torinói Stampa megállapítja, hogy Timosenko offenzívája tökéletes kudarcot vallott. Egyetlen várost sem sikerült visszafoglalnia. (MTI)

MOSZKVA VÉGRE BEISMERTE SCHLUSSELBURG ELFOGLALÁSÁT

Berlinből jelentik: (B. T.) Moszkva csütörtökön este elsősorban ismerte el, hogy a német páncélos csapatok elfoglalták Schlusselfurgot. (MTI)

Vezéri főhadiszállás (NTI) A véderő főparancsnoksága közli: Keleten a támadó hadműveletek továbbra is sikeresen folynak. Északafrikában német harci gépek szerdán bombázták az ellenség raktárkészletét és gépkocsiosztagokat romboltak szét. Észak-Egyiptomban. Szuez öblében a 10-ére virra-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

dó éjjel megsemmisítettek egy hatezer tonnás hajót. Az északafrikai partvidéken légi harcban szeptember 10-én öt gépet veszített az ellenség. Az ellenség sem nappal, sem éjjel nem hajtott végre harci cselekményt a birodalom területére felett. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Szeptember 10-én és a 11-ére virradó éjjel né-

Még egyszer a váci ösztöndíjakezelésről

Részletesen foglalkoztunk a városi ösztöndíjak ügyével és rámutattunk azokra az igazságtalanságokra, amelyek ez évi 500 pengős tanulmányi segélyeknek az odaítélése körül történtek. Meg is neveztük azokat a szegénysorsú diákokat, akiknek folyamodványait elutasította az ösztöndíjak szétosztására kiküldött bizottság, de kíméletből elhallgattuk a magfizetésű előkelő köztisztviselő fiának a nevét, aki szintén benyújtotta pályázatát és aki a bizottság más, kevésbé kirívó méltánytalanságok elkövetése mellett, nyilván baráti szempontok érvényesítésével, érdemesnek talált a város tanulmányi segélyének az elnyerésére.

A magyar tehetségek felkarolása érdekében megírt cikk, sajnos nem járt azzal az eredménnyel, amit a magyar közvélemény elvárt volna. Nem semmisítették meg a bizottság döntését, nem vizsgálták át újból a pályázók vagyoni helyzetét és tanulmányi előmenetelét, nem igazították helyre az ösztöndíj tulajdonképpeni célzatának figyelmen kívül hagyásával elkövetett hibákat s a jobb vagyoni viszonyok között élő és kevésbé kiváló előmenetelű diákok továbbra is megmaradtak az ösztöndíjak birtokában azok rovására, akik a maguk erejéből nem tudják folytatni főiskolai tanulmányaikat, pe-

Az önkéntes Vörös Keresztes ápoló

Egészen 1914-ig nem igen gondoltunk a Vöröskeresztes ápolóknak. Ápolónő... magatehetetlen öreg emberek, áporodott szagu betegszobák, kloroformillatú kórháztermek képzetét keltette fel ez a szó az emberekben. A gazdagok félig cselédnek nézték az ápolónőt, a szegényebbek olyan nők számára való foglalkozásnak, akik más pályán nem tudtak boldogulni. Ápolónő! Istenem, hát ez is kellett a békeidőben, erre a pályára leginkább a gyógyításban amúgy is jártas apácák mentek, akik a lelki és testi irgalmasság halk lehetőségét sedorták fehér fátylukkal a kórházi folyosókon.

Azután eljött 1914, s a rákövetkező véres esztendő is ránk virradt és az ápolónőség szinte máról-holnapra nagy nemzetmentő hivatással magasított. 1914 után már nem volt szé-

met gépek újra támadták Leningrádot. A német csapatok sokáig látható tüzeket figyelhettek meg. (MTI)

2033 ELLENESÉGES GÉPET LŐTT LE EDDIG A MÖLDERS VADÁSZRAJ

Berlinből jelentik: (NTI) A Mölders vadászraj, mint katonai részről közölték, szeptember 8-án már a kötezredik repülőgépet lőtte le. Szeptember 10-éig pedig 2033 gépet. A földön elpusztítottak még 188 repülőgépet. 90 gépet pedig bombákkal rongáltak meg vagy pusztítottak el a földön. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A Grautloff vadászraj most aratta 1238-ik légi győzelmét. (MTI)

Bernből jelentik: (NTI) A svájci távirati iroda az illetékes svájci katonai hely közlése szerint az angol légierő az elmúlt éjjel olasz terület ellen intézett támadása során ismét megsértette Svájc semlegességét. (MTI)

dig tehetségük, eddig felmutatott szorgalmi eredményeik és jellemi értékeik méltókká tették volna őket erre.

A tiltakozó szó azonban mégsem hangzott el teljesen hiába. A cikkben felsorolt adatok alapján Patzkó Elemér országgyűlési képviselő közbenjárta Soós István polgármesternél, aki maga is belátta, hogy igazságtalanságok történtek s arra kérte a képviselőt, közzölje a visszautasított folyamodókkal, adják be újból kérvényeiket s közülük kettő-három számára kimódol még tanulmányi segélyt.

Ez mindenestre elégtétellel kell hogy eltöltsön bennünket. A jövővettel munka tudatával könnyebben viseljük el tehát a tiltakozó irásunkban szóváltott előkelő tisztviselő gesztusát, amely mindenestre élénken jellemző az ő társadalmi lelkiismeretére. Beküldte kiadóhivatalunkba méltánytalanul ösztöndíjban részesült fiát azzal az üzenettel, hogy lemordja — nem a kizárólag zsebpénz céljait szolgáló ösztöndíjat, hanem a lap előfizetését. Az előkelő köztisztviselő, akinek állásában nem éppen elenyésző szerepet játszik az igazság szolgálata, nem bírja el a közérdeket védő, őszinte szót.

s az ott gyógyított hősök csodákat regeáltak az ápolónők finom, gyors és szakszerű működéséről.

Most újból háborus világot élünk. Egyes házakban működnek már a költők, hogy esetleges téli háborúra „lélekmelegítő”, „érmelegítő”, meleg hatású s más meleg holmi készüljön a katonáknak. De készülnek az önkéntes ápolónői pályákra is azok, akik egy kis vértől, sebesüléstől nem riadnak vissza és esetleg már családjukban gyakorlatot is szereztek a betegápolás terén. Nagyváradon már is sok jelentkezője van az önkéntes ápolónői kurzusnak. Tisztelet és köszönet ezeknek a nőknek. Ők a mai, nehéz időkben talán a legnehezebbre vállalkoznak. Adja Isten, hogy a XX. század keresztes háborúja mielőbb diadalmas befejezéshez érjen s ápolónőink minél kevesebb vért és könnyet legyenek kénytelenek letörölni. (h. ö.)

RIK JELENTKEZTEK AZ ÁPOLÓNŐI KURZUSOKRA?

A Magyar Vörös Kereszt önkéntes ápolónői tanfolyama folyó évi október hó 1-én a biharmegyei közoktatási házból megkezdődik. Ezen tanfolyamra eddig a következők jelentkeztek: Cziffra Berta, Bóczy Mihályné, Fehér Jenőné, Gerliczy Ilona báróné, Huldmann Jolán, Horváth Klára Inkey Lajosné báróné, Juller Judith, Kövér Lajosné, Kursinszky Kálmáné, Lipcsey Jánosné, Mándy Pálné, Mayer Mária, Materny Klára, Mucsi Magda, Nosz Andorné, Nagy Kornélia, Orbán Lászlóné, Raksányi Jolán, Saruga Olga, Steiner Istváné, Sturm Gusztávné, Szilágyi Andrásné, Tamás Albertné, Tóth Ilona, Varga Lászlóné, Vojnár Teréz.

Miután az előirányzott létszám még be nem telt, mindazok, akik az ápolónői tanfolyamot elvégezni óhajtják és ehhez hivatást érznek, a tanfolyamra való felvétel céljából a biharmegyei közoktatási házból jelentkezzenek.

Magyar Vörös Kereszt nagyváradai választmánya.

Két és fél vagon zsir szállítására kötött szerződést a polgármester

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester egy békéscsabai céggel tárgyalást folytatott két és fél vagon sertészsir szállítására. A tárgyalások eredményre vezettek, ha a közelítési miniszter hozzájárul, havonta 1 vagonot zsir vásárol a város maximális áron a szegényebb néposztály részére, novembertől, vagy decembertől kezdődően.

Gyárfás Elemér ismertette Antonescu előtt a romániai népkisebbség megoldására váró ügyeit

Temesvárról jelentik: (B. T.) A romániai Magyar Népközösség hivatalos közlönye jelenti, hogy Gyárfás Elemér a Magyar Népközösség országos elnöke kihallgatáson volt Antonescu Mihály helyettes miniszterelnöknél. Ismertette a magyar kisebbség fontosabb és sürgősebb ügyeit és többet írásban is előterjesztett. Megállapodtak abban, hogy a megbeszélésekről a miniszterelnök jóváhagyása után adnak ki közleményt.

Az első szentmise egy orosz faluban

A fiatalok nem tudják, hogyan kell templomban viselkedni

Valahol Oroszországban, szeptember hónap. Tíz és tízezer hold búza-tenger, a legalföldibb szem is belekábul a nézésébe. Mérheterlen krumpliföldek, többnapos járásnyira erdőségek és mező, mező, mező — ez Oroszországnak az a része, ahol most csapatunk győzelmesen menetelnek. Imitt-amott elszórva rettenetes nyomorúságos kis falvak, állati sorban tengődő emberekkel. Nincstelenség, elnyomtatás, félelem — ez a szovjetparadicsom közelről. Alábbiakban szó szerint idézzük egy olyan ember tapasztalatait, akinek alkalmja volt az előnyomulás során közvetlen megfigyeléseket tenni.

Hová lesz a rengeteg termés?

Papíron gyönyörű! Az úgynevezett „paraszt-kolchozok” az államtól kapott gépekkel művelik földjeiket és ők adják el a terményeket az államnak. A pénz, a vételár, az természetesen az övék. Eddig a teória. A gyakorlat pedig a következő: az állam mindenekelőtt levonja a gépek és egyéb befektetés árát, a termények árát 5 szabja meg és így, ha egyáltalában jut pénz a parasztnak, az nem lehet több, mint napi 50 kopek (10 fillér). Ennyi a munkások napi-bére, mert kosztot természetben kapnak. A napi 50 kopekből kell venni mindent, természetesen az állami magazinból.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a leg-silányabb munkásruha ára 200 rubel, a klott luxuscikk és ünnepi cipő madzaggal felkötött sárcipő, akkor fogalmat alkothatunk arról, hogy milyen módon vásárolhat magának egy munkás ruhát. Csak úgy, ha a napi 50 kopekhez hozzáteszi még azt, amit úgy szerez, hogy saját élelmét eladja. Ez sem valami sok. Mert például, ha valaki jobban dolgozik, mint a többi, jutalmul kap egy disznót vagy egy tehenet, vagy baromfitartást. De a szaporulatot be kell szolgáltatni. Ha a család kicsi és egy-egy ilyen háziállat bőven fedezi a szükségletet — a „felesleget” le kell adni.

Négy elemivel és hathónapos kurzussal orvos

Tízosztályos elemi iskola a maximum. Maximum, mert például ennyi sem kell, ha valaki orvos akar lenni. Négy elemi és hathónapos kurzus és már kész orvos lehet. A különböző „képző”-ben rekásszámra maradt tankönyvekből látható, hogy voltak analfabéta „medikák”, akik az ábcével egyidejűleg tanultak — patológusok! Az ugyancsak kézrekerült brosúrák között megtalálták „Az agyítatórok” kézikönyvét. A szónokoknak nem kellett törniök magukat. Levágták a kézikönyv aktuális fejezetét és készen állottak az előadásra. A legkisebb község tőterén is ott a permanens vörös pódium, ahonnan a népboldogítást végezték, a kézikönyv útmutatása szerint.

Templomtorony ejtőernyős kiképzésre

A templomoknak mindenütt nagy-szerű hasznát vetik. A tornyot le-ütötték, a templomot belül lekopasz-tották és máris készen állott a leg-kitűnőbb mozi, vagy tornacsarnok. A kórusról vetítették. De később nem

bántották már a tornyokat. Rájöttek, hogy kitűnő ejtőernyős ugrógyakorlatokat lehet végrehajtani.

Közben szorgalmasan folyt a vallás elleni munka. Az embereket közös terembe vezették. Megkérdezték, ki hisz Istenben és ki akar hozzá imádkozni, ki hisz ellenben Sztalinban és ki fohászkozik őhozzá?

Az ima végeztével azokat, akik Sztalinhoz imádkoztak, élelmiszerekkel megrakott terembe vezették. Akik Istenhez imádkoztak, azokat üres terembe vitték.

„Ugy látszik, rossz helyre imádkoztatok” — mondották nekik gunyosan. Ilyen jelenetek naponta megismétlődtek az iskolákban.

Az első szentmise

A kis orosz falucska templomának tornya szintén ejtőernyős kiképzésre szolgált. A templom maga mozi volt és falairól régen eltávolították minden szentképet. Ebben a kopár, megalázott kis templomban tartotta a magyar tábori lelkes 20 év után az első szentmisét. Mikor belépett a zsúfolt Istenházába, meglepő látvány tárult a szeméi elé: a templom falai borítva voltak szentképekkel, gyertyatartókban gyertya lobogott az oltáron és a feszület előtt térdreborulva zokogott a falu apraja-nagyja. Kiderült, hogy 20 évig rejtgették a szentképeket és kegyzereket abban a re-

ményben, hogy lesz még egyszer szentmise a faluban megint.

A 20 év körüli fiatalság megdöbbenve nézi ezeket. Izegnek, mozognak, nem tudják, hogyan kell viselkedni. Mély megilletődéssel figyelik a szertartást és elcsodálkoznak térdencsúzó, zokogó szüleiken. De már nem sokáig. Látszik rajtuk, hogy szomjasan iszák magukba az új világ csodáit és nemcsak testi, hanem lelki felszabadultságot is éreznek.

A tolmács által közvetített szentbeszéd mély hatást tett rájuk és a mise végén már együtt sírtak szüleikkel.

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtök délután tartotta rendes havi ülését a városi közigazgatási bizottság dr Hlatky Endre főispán elnökele mellett.

A tárgysorozat első pontjaként a polgármester multhavi, terjedelmes bejelentése szerepelt. A jelentés szerint az egyenes adóknál a hátralék behajtását erősebb ütemben végzik ennek következtében a napi bevétel feltűnően emelkedik. A házadó osztály a fizetési meghagyások kibocsátását megkezdte. Ezzel kapcsolatban jelentette a polgármester, hogy a pénzügyigazgatóság az erdélyi adók adómegosztási kulcsát augusztus 14-től az eddigi 14.24 százalék helyett 30 százalékból állapította meg. Az egyes adónemek előirányzatánál vizsgálta és mutatkozik, különösen a hűs-fogyasztási adónál, az italmérséi il-

letéknél, a vigalmi adónál és a vágóhídi díjnál. Oka a készlethiány, a vágóhidat az export hidak sorából törölték, csökkenést idézett elő az elsőtétítés a vigalmi adónál és a mozik nyári forgalmának csökkenése.

Közművelődés terén a Városi Zeneiskolába a beiratások megkezdődtek. A közkönyvtárnak az elmúlt hó folyamán legtöbb látogatója volt 2-án: 31, a legkevesebb 27-én: 7. Sportpálya javítások során 3000 pengő költséggel elkészült az erzsébeti ligeti pálya.

A nyár folyamán az iskolákat kijavították, a Széles-utcai leány iparosiskola megkezdte előadásait. Amennyiben a leánykereskedelmi iskola a Kereskedelmi Csarnok épületéből elköltözik, a polgármester iskola céljaira bérbeveszi a helyiségeket.

Szegényügy, kislakások, közellátási ügyek a város plenuma előtt

A Magyar Norma akcióra augusztus folyamán 4.560.85 pengő gyűlt össze. A Népkönyha 23.306 ebédet adott ki, a Napközi Otthon 3500 adag ebédet osztott ki, szeptember 11-től kezdve 120 gyermek részesül teljes ellátásban. Az otthonban elhelyezettek reggel 7 órától este 7 óráig állanak felügyelet alatt, koszt, ruha, cipő, fürdő és orvosi ellátásban részesülnek. Az Őssi-telepen szervezett Napközi Otthon október 1-re nyílik meg.

„A volt vágóhídi barakok lebontása után nyert területen sok gyermekes magyar családok részére történő juttatás végett 16 kislakás építésére megbízást adtam 115.000 pengő építési költség keretében. A felépülő kislakások juttatása talán még az év

folyamán megtörténik. A rendelkezésre álló hitelkeret erejéig megfelelő építési telek kijelölése után még további 16 kislakás telepítését tervezem.”

Az augusztus 11-től november 16-ig terjedő időre 77.090, utólagos felszólalásra 6631, orvosi rendeletre 383 cukorjegyet osztottak ki, az előző hónap-hoz viszonyítva 10.391 csökkenést mutat.

Petroleum kiutalás 57.335 liter volt, kiadtak 39.088 litert, megtakarítás 18.287 liter.

Cipő feloldás 1830 pár volt. Julius-ról maradvány 1284 pár, igénylés augusztus hónap 1800 pár, kiadva 743 pár. Szeptemberre maradvány 2371 pár.

Augusztus hó folyamán kiutaltak 137 vagon lisztet, felhasználtak 100 vagon, a fennmaradó mennyiséget a Hangyánál és a Várad malomnál tárolták.

A zsirellátás biztosítására 949 sertés vágására kapott engedélyt a város.

A tejakció terén változatlanul napi 6—7 ezer liter a hiány.

Emelkedik a születések száma

Az egyes hivatalok vezetőinek jelentései közül, mint mindig, nagy érdeklődés kísérte dr Heinrich Béla tisztifőorvos jelentését. Jelentése szerint augusztusban 19 új lakóház épült. Az élve születések száma 198, a halva születettek száma 10, az elvetélések száma 40, halálozások száma 172, a természetes szaporulat 26. A várad kórházakban 1944 betegot ápoltak 24.580 ápolási nappal. Zöldkeresztes cukorakcióban 1112, a tejakcióban pedig 215 csecsemő rész-sült. A mentőautó 129 esetben vo-nult ki.

Dr Horváth Gyula főtanácsos is-mertette ezután jelentését. Augusztus hónapban 644 büneset fordult elő. 12 nemzetgyalás, 61 lopás büntett, 150 vétség, 217 kihágás történt. Ki-utasítottak 14 egyént, kitoloncoltak 19-et. Kiadtak 825 utlevelet.

A Körös-oldali hegycsuszamlás

Az egyes jelentések ismertetése után dr Hlatky Endre emlékezett meg a Körös-oldalon történt csuszamlásról, felszólította az érdekelt hivatalvezetőket, hogy kísérik figyelemmel a történeteket, tartsanak helyszíni szemlét. A hegycsuszamlásnak beláthatatlan következményei lehet-nek, miután elérte a Körös partját és az a veszély fenyeget, hogy a fo-lyót esetleg eltéríti eredeti irányától.

A közigazgatási bizottság ülése után a gyámügyi és gazdasági albi-zottság ülésezett.

Romániában tintával kell írni a leveleket — a cenzurázás miatt. Bukarestből jelentik: (Bud. Tud.) A posta vezérigazgatósága felhívja a közönséget, hogy a leveleket, levelezőlapokat és az összes postai küldeményeket tintával írják, mert a cenzurázás könnyen elmosódik és meg-nehezíti a cenzurázást.

Diákok!

Iskolakönyvet, tanszereket, füzeteket vásároljatok

SIMON ISTVÁN

könyv- és papirkereskedésében, Bémer-tér 3.

TELEFON: 26-43.

Keresztény bolt.

Belvárosi mozgóban
Ma pénteken bemutató

VIKI

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA Kertész Mihály rendezésében MA
A modern szimfonia
Egy család viszontagságos története négy asszony házasságának tükrében.
Priscilla Lane, Rosemary L., Lolla L. Page,
John Garfield, Dick Foran. Legújabb hirodó.
Az előadások pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Apolló filmszínházban
Simor Erzsi, Tolnay Klári, Jávor Pál
gyönyörű magyar filmslágere

Tóparti látomás

A 37. és 139-es emlékmű adakozóinak további névsora:

Andrényi Károly és Fiai 10, Ambró János szobafestő és mázólo Nagyvárad 3, Adorján Emil dr Nagyvárad 50, Arany József Nagyvárad 3, vitéz Asboth Gusztáv Felsővisó 50, Braun Samu Nagyvárad 10, Bánhegyi János Mezőberény 1, Berger Gyula Nagyvárad 5, vitéz Balázs Pál Mezőberény 3, Bodnár András Nagyvárad 3, Berger Simon Nagyvárad 25, Barna Lajos és Borsódi Miksa Kismarja 63, Brenner Jakab Nagyvárad 5, Biró János cukorka és csokoládé gyáros Nagyvárad 5, Bielek József Nagyvárad 10, Csiki Miklós Szérep 1, Cser Lajos tisztviselő Nagyvárad 10, vitéz Beli András törzsőrmester Bártód 2, Beliza János asztalos Nagyvárad 2, Egri Miklós Élesd 1, Erdős Imre főkalauz Sarkad 10, Fazekas Lajos Geszt 1, Fonciere ált. bizt. int. Nagyvárad 5, Friedmann dr ügyvéd Nagyvárad 5, Fazekas Erzsébet cukrász Nagyvárad 10, Grosz Sándor dr Nagyvárad 25, Gerber Ignác Nagyvárad 5, Gyenge Károly főjegyző Váradszőlős 5, Grünfeld Ernő cukrász Nagyvárad 10, Halász János Nagyvárad 2, Hönig Dávid Nagyvárad 10, Horváth Dezső Rákospalota 1, Horváth Ferenc Nagyvárad 10, Japport Győző cukrász Nagyvárad 10, Juharcsi Ferenc Szeged 2, Kolozvári takarékos és hitelbank nagyvárad fiókja 20, Kádár István Sarkadkeresztúr 1, Kovács János Geszt 1, Kész János Geszt 1, Kupfer Dávid Nagyvárad 10, Kiss Lajos Bors 1, Kárándi István Váradszőlős 2, Kranzther Miklós Nagyvárad 5, Kohn Ferenc Nagyvárad 10, vitéz Kapusi Márton Hajdubósz 1, Kozma Viktor Nagyvárad 1, Kiskéri Andor Békés 1, Kapitány Géza Nagyvárad 2, Kroh Vilmos Nagyvárad 3, London Sándor Nagyvárad 10, Maksa György Nagyvárad 2, Makai László Geszt 24. sz. 1, Karins Ferenc Geszt 196. 4, Muhics Márton Nagyvárad 5, Magyar Hitelbank nagyvárad fiókja 50, Molnár András Bors 1, Miklóssy Gábor Nagyvárad 5, Matta János Nagyvárad 2, Molnár Gusztáv Nagyvárad 3, Nagy József Nagyvárad 2, Nagy Miklós Nagyvárad, Rák-u. 3. 10, Nagy László Nagyvárad 1, Nagy Ilonka Nagyvárad 2, Osváth Kálmán ügyvéd Nyüved 10, Pető Gyula Kismarja 1, Petrovits Mihály cukorka és csokoládé gyáros Nagyvárad 10, Patzkó Elemér dr ügyvéd Nagyvárad 10, Papp Simon Felsővisó 10, Rózsa Artur Budapest Baross 33. 3, Rezsőházi Boldizsár csendőrezredek Budapest 30, Rappaport Sándor Nagyvárad 2, Rosenthal Ábrahám Nagyvárad 2, Rácz Károly Bors 2, Rozinger Sándor Nagyvárad 5, Róbert Béla dr ügyvéd Komádi 3, Serfőző István Geszt 50, Simon Albert Bors 2, Sarkadi Sándor ügyvéd, Nagyvárad 5, Sachs Mór Nagyvárad 10, Sebestyén Sándor Nagyvárad Kertész u. 3. 20, Stern Béla Nagyvárad Kossuth u. 30. 10, Stern Vilmos Nagyvárad 5, Staser Dezső dr ügyvéd Budapest 10, Steiner Péter Nagyvárad 3, Szilláry György őrnagy Szeged 20, Szabó Lajos Nagyvárad 3, Cs. Szabó Imre Nagyvárad Atila-u. 34. 1, Szegedi Lajos Bors 1, Szentmiklóssy Imre Bors 1, Szabó Lajos Bors 1, Szűts István Nagyvárad 1, Szabó Mátyás Szérep 1, Szűcs István Nagyvárad 5, Tóth Sándor Nagyvárad 2, Tarnak János Geszt 1, Tóth Pál Mezőberény 1, Tiring Károly Nagyvárad 1, Tenkő Ferenc Nagyvárad 2, Trebitsh Menyhért Nagyvárad 10, Ungár Dezső Nagyvárad 3, vitéz Virágh György Mezőberény 3, Vargha János Nagyvárad 2, Vazár Gyula Hájó 5, Vas András Bors 1, Vas József Bors 2, Weszeli Pál Nagyvárad 2, Zay Albert Nagyvárad 5. (Folytatjuk.)

A Katolikus Nagygyűlés szinpompás falragaszai a templomok kapuin

Az október 4-7. napjaira Budapestre összehívott XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés szinpompás falragaszai már megjelentek a templomok kapuin. Talán sohasem volt ilyen sikeres a nagygyűlési felhívó plakát, mint az ideji, amely képből is kifejezi azt a vezető gondolatot, amelyért a Nagygyűlést az Actio Catholica megrendezi. A több színnyomású művészi plakát központjában a Magyarok Nagyszasszonya képe van, akinek Szent István felajánlja a Szent Korona szimbólumán keresztül Magyarországot. Ehhez a központhoz vonulnak tömött, sűrű sorban a négy égtáj felől. Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és a most

visszatért Bácskából a lelki gyötredésből felszabadultak. Tehát a nagygyűlés jelszava: Szent István országáért, Felvidék, Kárpátalja, Erdély és Bácska népének részvételével Nagy örömmel fogadta a magyar vidék ezt a művészi szép falragaszt, amelyet sokan körülállnak és ma vidéken másról sem beszélnek mint arról, hogy október 4-re felmegyünk Budapestre, amely annál is könnyebb, mert hiszen 50 százalékos menetdíjkezdéssel lehet a Nagygyűlésre felutazni. A Nagygyűlésen való részvételt és a vasuti kedvezményben való részesülést a plébánia hivataloknál kell bejelenteni.

GAZDASÁGI ÉLET

A belügyminiszter feloszlatta az ungvári Kereskedelmi Csarnokot

Az ungvári Kereskedelmi Csarnok működése a múlt héten véget ért. Az egyesület működését a belügyminiszter rendelete alapján a hatóság beszüntette és zár alá vette az egyesület felszerelési tárgyait, iratait és helyiségeit is.

A több évtizede működő ungvári társadalmi egyesület, amely eredetileg érdekképviseleti egyesülésnek indult, de az utóbbi időben csak kaszinója volt a csaknem kizárólagosan zsidó tagoknak, valamikor nagy szerepet játszott Ungváron. A társaság alapszabálymódosítást tervezett, amellyel to-

vábbi működését kívánta volna biztosítani.

Látszólag keresztény vezetőség intézte az ügyeket és így akarták elhárítani a betiltást. Mivel azonban az ilyen és ehhez hasonló intézményeket tilos, becsületes magyar kereskedő egyesületnek kell felváltania, a belügyminiszterium minden taktikázás ellenére feloszlatta. Történetek ugyan próbálkozások, különösen azok részéről, akiknek anyagi hasznát jelentett a Csarnok további fenntartása, azonban eredménytelenül. A tipikus zsidó intézmény megszűnt létezni.

Mennyi fizetés jár a takarítónőtisztviselőnek

A Magyar Tudósító jelenti. Egy könyvkereskedő azonnali hatállyal elbocsátotta kisasszonyát. Az elbocsátás okául azt hozta fel, hogy az alkalmazott, aki beteget jelentett, betegségét nem igazolta. A megindult perben, mint fellebbezési bíróság most ítélték a törvényszék dr vitéz Bakay Kálmán tanácsa, amely a könyvkereskedőt 430 pengő fizetésére kötelezte. Az ítélet indokolásában kiderül, hogy az alkalmazott 1938 december 1-én lépett állásába. December 31-ig havi 30, azután havi 40 pengő fizetést kapott. Tavaly február 21-től kartörés miatt nem teljesített szolgáltatást. Egy hónappal később, február 22-ére visszamenően azonnali hatályú felmondólevelet kapott azon a címen, hogy betegségét nem igazolta. A perben kiderült, hogy a leány annakidején a kereskedő felhívására felmutatta a MABI táppénz utalványát, amelyet a kezelőorvos tiltott ki, azonban a kereskedő azt nem fogadta el. A törvényszék ennek alapján kimondotta, hogy az azonnali elbocsátás jogtalan volt. A továbbiakban

kiderült, hogy a leány nyitotta az üzletet, takarította, segített a könyveket a vevőknek megmutatni és eladni, bemondásra beírta a könyvek címeit és havonta 5-6 levelet gépelt. A törvényszék szerint a leány munkaköre részben segédmunkási, részben nem fontosabb tisztviselői munkakör volt. Ennek alapján megilleti a kereskedősegéd és tisztviselői részére megállapított — a szolgálat első két évében járó havi 60 pengő legkisebb munkabér. Mint-hogy ez az igény a károsításnak az alkalmazott tudomására jutásáról számított egy éven belül érvényesíthető, a károsítás pedig a kifizetés tényével jut az alkalmazott tudomására, a fel-peres csak a kereset beadásától visszamenő egy évre eső fizetéskülönbözetet követelheti. Ezek szerint a leánynak jár 1939 április 20-tól december 31-ig havi 60, 1940 január 1-től április 30-ig havi 20 pengő fizetéskülönbözet, amihez járul a járásbírósg által megítélt 100 pengő, vagyis összesen 430 pengő.

Névtelen levelet kaptam — egy kutyástól

Kaptam néhány nappal ezelőtt a következő aláírás nélküli lapot:

"T. P. I. Magyar Lapok.
Olvastam ismétellen kirohándását a dög-tulajdonosokra Ezen gyönyörű közleményekkel Ön bizonyára valami célt akar elérni. Bizonyára arra számít, hogy most minden kutyatulajdonos kiirtatja kutyáját. Hát ebben téved Ön, mert minden kutyatulajdonos még melegebben szorítja magához „személyében” megbántott prutyili-mutyiliját. Így, ahogy mondom. Ön és az Önhöz hasonlóknak nem fontos."

Eddig a nevezetes levél.
Az írója egészen nyugodtan alátámasztotta volna. Nem haragudtam volna rá, aminő hogy egyáltalán nem haragszom sem a prutyili-mutyilikra, sem azokra, akik „még melegebben magukhoz szorítják a személyében megbántott” dögöket. Aláírhatatlan volt, legalább jól kinevette volna minden egészséges érzékű ember.

A fogalmakat pedig nem szabad összezavarni. Ezt kifogásolt „kirohándásban” jó előre elhárítottam magamtól. A házörző kutyák, a juhász- és pásztoremberek kutyái, a vadász-kutyák, rendőri, mentői és katonaszolgálatot végző kutyák tisztességes társaság ellen soha senki sem emelte fel szavát. A mihaszna ölebek fel-tűnő elszaporodása pedig azért felháborító, mert társadalmi visszasságok kitérő jelensége.

A sok felesleges filozófiálás helyett egy mindennap ellenőrizhető u/cái képre hívom fel a „személyükben” megbántott ölebek tulajdonosainak figyelmét: a Hitler Adolf-utcán és a Szaniszló-utcán járnak el a szegény gyermekek a népkonyhára rongyos szatyoráikkal, ütöt-kopott fazekaikkal és naponta viszik haza családjuk részére a bizonyára nem főúri ebédet; ugyanakkor viszi haza mindennapos déli sétájáról prutyili-mutyiliját jónéhány megrögzött ölebsédtulaj, hogy az aranyos élvágyművelő séta után jóízűen fogyassza el diétáját. Ha ez rendén van, ha ezt nyugodt lelkiismerettel tudják elnézni, ha ez nem lelki eldurvulás és belegység, akkor magam is beszerzek egy kikent-kifenő dögöt, házirosvot, sédtulaját és szakácsnőt fogadok mellette, mert felelte szórakoztató és felemelő érzés lehet ez a mulatság.

Higgye el azonban a kutyások székletének minden hívő tagja, hogy a szerelteknek sokkal nemesebb valójai vannak, mint az ölebek dédelgetése. Ha kézen fognának az utcán egy maszatos szegény gyermeket, kimosdálnák, naponta ételmeznék, dedegetnék, soha senki fej nem róná ezt nekik. Talán nagyobb lelkiemgyugvást adna, mint utóvégre hitvány dögök agyondédelgetése. (P. I.)

LAVAL FELGYÓGYULT ÉS ELHAGYTA A KÓRHÁZAT. Párizsból jelenti a NTI: Laval kétheti gyógykezelés után elhagyta a kórházat. (MTI.)

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekszámlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI?

(MTI) Szeptember 12-én az elsötéti-
tést 19 óra 10 perckor kell végrehaj-
tani és 5 óra 30 percig tart.

**BÁRDOSSY LÁSZLÓ, A HORTHY
MIKLÓS JUBILEUMI ALAPIT-
VÁNY KURATÓRIUMI ELNÖKE.**
Budapest, a Magyar Távirati Iroda
jelenti: A kormányzó úr a vallás- és
közoktatásügyi miniszter előterjesz-
tésére a Horthy Miklós jubileumi
alaptörvény kuratóriumi elnökségével
Bárdossy László miniszterelnököt
bízta meg.

A szentmise alatt bezárják az ökör-
mezői járás kocsmáit. A Magyar Tu-
dósító jelenti: A Kárpátalja egyik ve-
gyesvállalású vidékén, az ökörmezői já-
rásban Dudics Endre főszolgabíró uta-
sította az összes körjegyzőségeket ve-
zeetőit, hogy vasár- és ünnepnapokon a
szentmise ideje alatt ne idézzenek be
hivatalukba feleket. A főszolgabíró
ugyanakkor felhívta a csendőrséget,
hogy vasár- és ünnepnapokon ugyan-
csak a szentmise alatt a kocsmákat
tartsák zárva.

**NAGYVÁRADI KATOLIKUS
EGYESÜLETEK VENI SANCTEJA
ÉS KÖZÖS SZENTÁLDÓZÁSA.** Va-
sárnap délelőtt 8 órakor az összes
Mária Kongregációk és a többi ka-
tolikus egyesületek évmegnyitő Veni
Sanctet és közös szentáldozást tar-
tának az olasz plébániatemplomban.
Csalakozzunk mindnyájan.

Szeptember 15-én jelentkezzenek,
akik vetőmagot igényelnek. Nagyvá-
rad thj. város polgármesteri hivatala,
illetve gazdasági ügyosztálya 37.664-
1941. szám alatt a következő hirdet-
ményt adta ki: Értesitem mindazon 20
kat. holdon aluli szántófölddel rendel-
kező kiscgazdákat, akik folyó év őszi
vetéséhez búza vetőmagot igényelnek,
hogy szeptember 15-én jelentkezzenek
a gazdasági ügyosztályon I. em. 23. Ké-
sőbbi jelentkező igénylést figyelembe
nem veszik. Nagyvárad, 1941. szeptem-
ber 12. Klemens, Rezső s. k., gazdasági
tanácsnok.

**VÉGLEGESÍTETT GAZDASÁGI
FELÜGYELŐK.** A Hivatalos Lap
közli, hogy a földművelésügyi minisz-
ter Gábor Dénes (Zilah), Voith Mik-
lós (Dés) ideiglenes minőségű m. kir.
gazdasági felügyelőket, illetve segéd-
felügyelőket jelenlegi állásukban vég-
legesítette.

**Megalakult a marosvásárhelyi Orvosi
Kamara.** A Magyar Tudósító jelen-
ti: A négy székely vármegye orvosi
kerületet alkot, amelynek kamarája
most tartotta alakulását. A két na-
pos ülésen megválasztották a kamara
tiszttartóit. Elnök: dr. Horváth Jenő
kórházi főorvos lett, alelnök pedig
Molnár Károly törzsorvos. Ugyanakkor
megválasztották az országos kamarai
választmányt és az országos közgyűlés
kiküldöttéit, valamint a városi tör-
vényhatósági bizottság orvos tagjait.

Épül a Bosnyák-tér új római kato-
likus templom. A főváros még tavaly
elhatározta, hogy a Bosnyák-téren fel-
építteti a Pádai Szent Antalról elne-
vezendő római katolikus plébánia
templomát. A költségeket annakidején
500.000 pengőre irányozták elő, amely-
ből 450.000 pengőt vállalt magára a fő-
város, 50.000 pengőt pedig az egyház-
község. Az új templom Rimanóczy
Gyula építész-mérnök tervei szerint a
közeljövőben megépül, de az építési
költségek időközben 1.200.000 pengőre
növekedtek. Most elkészültek a részle-
tes tervek, úgy hogy a munkálatok rö-
videsen megindulhatnak. A templom
főhomlokzata a Nagy Lajos király ut-
jára fog nézni. Több mint 3000 személy
befogadására lesz alkalmas az új plé-
bánia templom, amelynek szőszéke az
eddig szokástól eltérőleg a templom
hajójába kerül. A főhomlokzat balol-
dalán lesz a torony. Az építkezést vas-
beton vázzal oldják meg. (Magy. Tud.)

**Felhívás az Ipartestület tagjai-
hoz.** Az 1884. évi XVII-ik törvények
103-104. paragrafusai minden ipa-
rosnak köteleességévé teszik, hogy
munkásait az Ipartestületnél nyil-
vántartás végett. ugyanazon törvény
157 paragrafusában előírt büntetés
terhe alatt bejelentésék.

Az iparosság legnagyobb része
ezen köteleességének a mai napig sem
tett eleget.

Ezuttal a legkomolyabban felhív-
juk az iparosokat, hogy ezen köte-
lezettségüknek legkésőbb szeptem-
ber 23-ig tegyenek eleget, mert a
legszigorúbb ellenőrzéssel kutatjuk
fel a mulasztásokat és a büntető el-
járást folyamatba tesszük ellenük.

A bejelentésüket szeptember 15-től
23-ig mindennap d. u. 3-tól 6-ig tör-
ténnek az Ipartestület hivatalában.

Torlódás elkerülése végett az ipa-
rosok hozzák magukkal vagy küld-
jék fel a bejelentendő munkás, vagy
munkások munkakönyvét, ha munka-
könyvük még nem volna, úgy a munka-
könyv becserelésénél kiadott ugy-
nevezett „adeverincát” minden eset-
ben feljegyezve a munkába lépés
napját.

Tisztelettel az Ipartestület Elnök-
sége.

Vitézek eskütétele a vármegyházán

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken dél-
ben felemelő ünnepség színhelye volt
a vármegyháza kisterme. Báthory-
Szűcs Sándor tábornok ekkor vette
ki a vitézi esküt négy biharmegyei vi-
tétől és tizenhárom várományostól. Az
ünnepségen megjelent dr. Cziffra
Kálmán főispán, vitéz dr. Nádai János
alispán, a város és a vitézi szék
képviselői.

Báthory-Szűcs Sándor tábor-
nok, székkapitány üdvözölte az ava-
tandókat és figyelmeztette őket a fo-
kozott köteletség teljesítésére, Istennel,
a családdal, a községgel, a hazával
szemben.

Ezután Bodó alezredes felolvasta
az eskü szövegét, amit az avatandók
érces hangon mondtak utána. Vitéz
Nádai János alispán, a rend tár-
sadalmi bizottságának elnöke köszön-
tötte ezután a vitézeket és várományo-
sokat.

— Meleg szeretettel köszöntöm azo-
kat — mondotta az alispán — akik
a vitézi rend tagjai lehettek. Örömmel
és boldogsággal veszek részt ezen a
kicsi, minden formaságtól mentes,
megható ünnepségen a vármegye ősi
székházában. Ez az ünnepség kezdete
egy olyan szervezkedésnek, amely —

**FELVÉTELEK A GYÁRGONDO-
ZÓNÓI TANFOLYAMRA.** A Buda-
pest Székesfőváros Iskolánkülső
Népművelésügyi Bizottsága felügye-
lete alatt működő kétéves Gyárgon-
dózónói tanfolyamára a felvételek
megkezdődtek. Beiratkozás Balogh
Mária igazgatónőnél, Budapest, II
Bimbó-út 3. I. 5. Telefon: 357-182.
Ugy személyesen, mint telefonon ki-
zárólag reggel 8—10 között.

Kik nyertek a sorsjátékou? Ruda-
pest, az Esti Ujság írja: Az osztály-
sorsjáték mai húzásán 70.000 pengőt
nyert 16.831, huszezer pengőt nyert
3806, 21.584, 29.550, 37.622, ötezer pengőt
80812, négyezer pengőt 33060, három-
ezer pengőt 76.822, kétezer pengőt
49.549, 58015, 77.944, ezer pengőt 16.955,
35.594, 40.802, 73.803.

**FELVÉTELEK A KISANYÁK IS-
KOLÁJA TANFOLYAMRA.** A Buda-
pest Székesfőváros Iskolánkülső
Népművelési Bizottsága felügyelete
alatt működő egyéves egészségügyi
és pedagógiai tanfolyamára a felvé-
telek megkezdődtek. Beiratkozás és
felvilágosítás Balogh Mária igazgató-
nőnél Budapest, II. Bimbó-utca 3.
I. 5. Telefon: 357-182. Ugy szemé-
lyes, mint telefonon kizárólag reggel
8—10 között.

Felhívás az építőiparosokhoz. A vá-
rosi mérnöki hivatal felhívja az építő-
iparosok figyelmét arra, hogy folyó hó
13-án 9—11 óráig Tóth Sándor városi
főmérnök előadást tart a mérnöki hi-
vatal tanácstermében a szükséges óvá-
helyek építéséről, amelyre megjelenni
sziveskedjenek.

**Debrecen vándoriskolát állít fel a
szükséglakások gyermekei részére.** A
Magyar Tudósító jelenti: Debrecen vá-
ros közigazgatási bizottságának ülésén
Bendák Gyula tanfelügyelő bejelentet-
te, hogy a szükséglakások gyermekei
részére vándoriskolát állítanak fel. —
Ilyenformán sokszáz gyermek iskolá-
zása válik lehetővé, mert ruhahiány
miatt eddig télvíz idején nem látogat-
hatták a távolabbi iskolákat. A
tanfelügyelő köszönetét fejezte ki Kö-
lcsény Sándor polgármesternek, aki azt
lehetővé tette.

Bajtársak, adakozzunk!

Felkérjük úgy az üzemi, mint a
szakmai bajtársakat, hogy Haray Já-
nosné, kinek férje Németországba
távozott s ő maga gyermekáldás előtt
áll s már be is vonult a szülődébe, fil-
léreiteken keresztül nyilvánuljatok
meg és pillanatnyilag támogassátok.

Adományokat a Magyar Lapok
szerkesztőségébe továbbítsátok.

„Beccsülettel”

N. M. K. elnökség.

Eddigi adományok:

Szabó János	2 P.
Polyák István	2 P.
Összesen:	4 P.

**Mennyi víz és jég fogyott el Nagy-
váradon augusztusban?** Nagyvárad.
Saját tud. A városi vízmű és jéggyár
most készült el a multhavi termelés,
illetve fogyasztás statisztikájával. Az
érdekes kimutatások a következők: A
városi vízművek augusztus hónapban
összesen 394.730 köbméter vizet szol-
gáltattak. A telepek közötti megosztás
a következő: régi vízműtelep 74.170, a
kisegítő telep 36.240, az új telep 284.320
köbméter. Az átlag napi fogyasztás
12.733, a legnagyobb 14.188, a legkisebb
pedig 11.337 köbméter volt. A városi
jéggyár augusztus hónapban 19.764
tábla jeget termelt. Julius hónapról
maradt 83.5 tábla, a Dreher gyártól át-
vettek 10.595 táblát; értékesítettek
29.9+9 táblát, elolvadt 242.5, raktáron
maradt 1+1 tábla.

**Pécsett az iskolák összegyűjtik a nő-
vendékek kinőtt cipőit.** A Magyar Tu-
dósító jelenti: Esztergár Lajos dr. pé-
csi polgármester értekezletre hívta
egybe a pécsi középiskolák és népis-
kolák igazgatóit és megvitatták a
diákság cipővel ellátásának ügyét. Az
értekezleten az az álláspont alakult ki,
hogy az iskolák gyermekek cipőkérde-
sét úgy lehetnek célszerűen megoldani,
ha azok a tanulók, akik cipőiket
kinőtték, a részükre használhatatlan-
ná vált cipőket beszolgáltatják iskolá-
juknak. Az összegyűjtött cipőket az
adakozó tanulók névsorával együtt
megküldik a városi cipőelosztó bizott-
ságának.

Wörnle János magas német kitüntetése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A
német követég ügyvivője, Workmeister
követési tanácsos, megjelent Wörnle
János rk. követ, meghatalmazott mi-
niszternél, a külügyminiszter állandó
helyettesénél és átnyújtotta neki a
Hitler vezér és kancellár által ado-
mányozott Német Sasrend nagyke-
resztjét.

Szlovákiában faji alapon különítik el a zsidóságot

Budapest, az Esti Ujság írja: Po-
zsonyban a szlovák minisztertanács
rendeletet fogantatosított a zsidóság
jogi helyzetének szabályozásáról,
azonkívül a zsidó vagyoni rendkívüli
megadóztatásáról. Eddig a zsidóság
fogalmát felekezeti alapon határoz-
ták meg, most azonban a nürnbergi
törvény alapján, faji szempontból
különítik el a zsidókat. Megtiltják a
vegyesházasságokat. Ezzel Szlovákiá-
ban a zsidók száma 10—15 ezer fővel
emelkedik, mert körülbelül ennyi a
félvér.

SZÍNHÁZ

Felgördül a függöny a Szigligeti Színházban

Nyilatkozik Putnik Bálint az új társulatról és az évad kilátásairól

Nagyvárad. Saját tud. Ma, pénteken este nyitja meg kaporta Szigligeti Színház, hogy ismét egy teljes évadon át szolgálja Nagyvárad közönségét és újabb bizonyítást nyújtson arra, hogy ebben a városban az állandó színháznak megvan a létjogosultsága.

Ez alkalmából rövid beszélgetést folytattunk Putnik Bálinttal, a színház kitűnő igazgatójával, aki a tapasztalt színházi ember kivételes rátermettségével vezette színházunkat az elmúlt évadban s a nyár folyamán igen nagy áldozáshozással átszervezte társulatát, hogy minden tekintetben megfeleljen a beléje helyezett bizalomnak és a közönség legigényesebb részét is ki tudja elégíteni.

— A társulat megszervezését, — mondotta, — az itt-ott felmerült akadályok leküzdésével idejében befejeztem és sikerült megnyernem a Szigligeti Színház számára azokat az erőket is, akikkel a legutóbbi beszámolóim idején még folyamatban voltak a tárgyalások. A közönség egészen új művész-gárdát fog találni az évad előadásai során. A tavalyi társulat férfi tagjai közül csupán *Sármágyi Miklós*, *Tanay Emil*, *Bereghy Béla*, *Barsy Béla* és a kis *Náday* maradtak meg, míg a hölgyek közül *Jurik Icát*, *Körösy Jucit* és *Borsos Mancit* láthatja viszont a váradi közönség. A zenekart — 24 tagú katonazenekart szerződöttem a 25-ik gyalogezredtől, — az idén is *Szathmáry Endre* karnagy vezeti, — egyébként új az egész művészszemélyzet.

— Már az első próbák alkalmával megállapíthatom, hogy sikerült minden szerepkörre megfelelő erőket alkalmaznom, úgy hogy a társulatban megvan az az összhang, ami nélkül a színpadon előadások nem képzelhetők el. Erről rövidesen meg fog győződni a közönség is. Mindjárt az első héten három darabot mutatunk be, amelyek keretében tanúságot tesz majd tudásáról az ujonnan szerződött kiválóbb erők legnagyobb része. Ma este a *Hajduk hadnagya*-ban *Radnóthy Eva* énekes primadonna, *Koltay Aranka* szubrett, a férfiak közül pedig *Bakos István* tenor-bonviván és *Solymossy Imre* táncoskomikus fognak bemutatkozni; kedden *Asztalos Miklós* *Allégo* című színművében, ami az első prózabemutató lesz, *Barlók Juci* anyaszínésznő, *Ihász Klári* szende és *Márki Géza* lírai szerelmes fognak első ízben a nagyváradi közönség elé lépni; a jövő pénteken, 19-én pedig az *Ilyenek a férfiak* című zenés vígjáték kerül előadásra, amelynek keretében *Moory Lucy* hősnő, *Jurik Julesi* szubrettprimadonna és *Delly Ferenc* bonviván, — aki egyúttal a főrendező munkakörét is betölti, — fognak a vezérszerepekben bemutatkozni.

— S milyen kilátásai vannak az új évadra? — kérdeztük Putnik igazgatót.

Az idei bérlet-jegyzés felülmúlja a tavalyit

— Meg van a reményem, — felelte — hogy az az érdeklődés, ami a múlt évad végén mutatkozni kezdett a színház előadásai iránt, nem csak folytatódni, hanem fokozódni fog. A

keresztény magyar társadalom nagymértékben megerősödött Nagyváradon, az ujonnan érkezettek véglegesen elhelyezkedtek, úgyhogy az ő támogatásukra most már nagyobb mértékben számíthatunk. Kitűnt ez már a bérletjegyzéseknél is, amelyek meg sem záruktak s máris összehasonlíthatatlanul kedvezőbb eredményt mutatnak fel a tavalyihoz képest. Ebből látom, hogy a bizalom meg van a színház iránt, amit mi a legteljesebb mértékben ki akarunk érdemelni.

— Prémier-bérleteket csináltam, — fejezte be nyilatkozatát Putnik Bálint igazgató. — Általánosságban minden pénteken lesz bemutatás. Egy

sereg nagyszerű darab játszási jogát szerezttem meg; közel negyven színmű és operett kerül majd színre, ami megfizetett munkát kíván tőlünk, de ezt szívesen vállaljuk mindannyian.

Mi még hozzá tehetjük: most már a nagyváradi közönségnek kell megmutatnia, hogy a reá eső részt vállalja ő is és támogatásával lehetővé teszi, hogy a Szigligeti Színház valóban elérhesse azt a színvonalat, amelyre azt Putnik igazgató, az új társulat megszervezésének nehéz kockázatával, emelni óhajtott. (*)

A SZIGLIGETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Pénteken este háromnegyed 8 órakor megnyitó diszeloadás: **Hajduk hadnagya.**

Szombaton este háromnegyed 8 órakor: **Hajduk hadnagya.**

Vasárnap délután 4 órakor: **Gyergyói bál.** — Este háromnegyed 8 órakor: **Hajduk hadnagya.**

SPORT

Kétkapus edzéssel készült a NAC a MAVAG elleni mérkőzésre

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délután kétkapus edzést tartott a MAVAG ellen készülő NAC az utánpótlás csapatával.

A játékosok igen jó hangulathoz készültek az edzésre. Öltözés közben Kovács II. 100 pengős gólya volt a beszédtema. Molnár és Domján késve érkeztek az edzésre. Rónay edzőnél azzal mentették ki magukat, hogy az utolsó percekben 120 köbméteres üzletet kötöttek, azért késtek. Az edzésen egyébként megjelent Jeney elnök is családjával együtt.

A NAC összeállítása ez volt: Tóth — Molnár, Domján — Kalocsay II Juhász, Deményi — Kovács II. Kovács I, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Várday az ellenfél kapuját védte kitűnő formában míg a NAC II-ben Fuszék árult el feltűnően jó formát.

A játék során a Bodola—Tóth III balszárny ismét remekelt. A két játékos formája allandóan javul, a szövetségi kapitánynak nem lesz gondja a balszárnyra az októberi válogatott mérkőzésén...

Juhász sérülése szépen javul, még érez fájdalmakat a kiváló játékos, de vasárnapra egészségesen áll majd csapata tengelyében. A csapat pénteken éjjel hálókoosin utazik a vasárnapi mérkőzésre. A szombati napot a fővárosban tölti a csapat, megtekintik a kiállítást, délután pedig a Fővárosi Cirkuszba látogatnak el.

Megerősített csapattal játszik a Törekvés a Ganz ellen vasárnap

A Törekvés vasárnap játssza negyedik NB II. bajnoki mérkőzését a budapesti Ganz ellen. Eddig érthetetlenül gyengén szerepelt az egyébként jó erőkből álló együttes. Talán a Ganz ellen sikerül javítani hiszen nem is olyan rég szép győzelmet aratott Turayék ellen a Törekvés.

Gálos edző merész lépést határozott el az összeállítás terén. Rocskát a hátvéd Nagy Sanyit pedig a fedezetsorból előreviszi jobb, illetve bal szélsőknek. Kis hátra megy közép-

fedezetnek, a középsatár helyét pedig Pintye foglalja el. Berényi alelnök Budapesten tartózkodik, ahol két csatárt szeretne szerezni.

A vasárnapi összeállítás a következőképpen alakul: Nyisztor — Kovács Balk — Terebesi. Kis, Serényi — Nagy, Moskó, Pintye, Pap, Rocská.

A mérkőzés fél 5 órakor kezdődik, előtte fél 3 órakor a Törekvés II a Vészttel játszik kerületi bajnoki mérkőzést.

Katonai vívómesterek vezetésével indul meg a vívóélet az NSE-ben

Az őszi idény beálltával, az N.S.E. vívószaosztálya ismét megkezdte működését. A vívószaosztályt a nyári hónapok folyamán újjászervezték és az N.S.E. vezetői különös gondot fordítanak a saosztály széleskörű és minél eredményesebb működésére. Dr. vitéz *Nadányi János* alispán, az N.S.E. elnöke, *Ajtay G. Gyula* ügyvezető elnök, dr. vitéz *Keszthelyi Zoltán* az N.S.E. alelnöke fokozott körültekintéssel végezték el az újjászerve-

zés munkáját. Az egyesület vívócsapatkapitányává *Hegedüs Imrét*, az N.S.E. alelnökét és örökös vívóbajnokát többszörös bajnokot választották meg. *Hegedüs Imre* a töle megsokolt lelkiismeretességgel, alaposan és hozzáértéssel vette kezébe a saosztály ügyeit, úgy hogy a saosztály az őszi idényben már teljesen új alapokon kezdi meg működését. Az N.S.E. vívószaosztálya, hagyományainak megfelelően magyar, kereszt-

tény, katonai szellemben fog működni.

A N.S.E. vívószaosztálya abba a szerencsés helyzetbe került, hogy Nagyváradon két kitűnő katonai vívómester működik s az országos hírnévnek örvendő katonai vívómesterek fogják végezni az N.S.E. vívóinak oktatását. A katonai vívómesterek a legjobb módszerrel, a legmodernebb felfogásban végzik az oktatást és úgy tör és párbajtör, mint kardvívásban megkezdik az N.S.E. vívók oktatását.

Az N.S.E. vívószaosztálya célul tűzte ki, hogy a saosztály színvonalát a régi békebeli színvonalra emeli, amikor az N.S.E. vívószaosztály országos híró vívói dr. vitéz *Nadányi János*, dr. vitéz *Keszthelyi Zoltán*, *Akantisz-fivérek*, vitéz *Zehentmayer Károly*, *Ravaszdy György*, *Hegedüs Imre*, *Balázs Ödön*, dr. *Szánthó Dezső* és a többi kiváló vívó szerezték dicsőséget az egyesületnek és Nagyváradnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Kiadó: 2 egymásba nyíló elegánsan butorozott utcai szoba azonnal. Csengeri-u. 2. 361

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár szantruha üzletéből lehet Bemer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, ezüstöt napi áron vesznek. Tiszay óras és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut. 6.

Vendéglői nagy spórt megvételre keresek. Levente étterem, Kert-utca. 363

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarián ékszerész, Rákóczi-ut. 8. (Széchenyivel szemben).

Hálószoba butor eladó. Irinyi József-u. 26. 356

Ócsa konyhaszekrény eladó. Gróf Csáky István-utca 24.

Különpéle

Német, francia nyelvorákat ad külföldön végzett nyelvmesternő. Kapucinus-u. 18. Ferenczy. 360

Elsőrangú ruhatar bérbeadó. Érdeklődők adják le címüket kiadóba „Egzisztencia” jellegre. 362

Allást keres

Gyors- és gépirónó állást keres azonnalra. Toth Márta, Fecske-u. 3. 354

Allást nyec

Segédet és tanulót keresztényt fizetéssel felvesszünk. Ullmann József és Fiai, Mussolini-tér 12. 364

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk. Jeitkezni a Neplap expedíciós osztályán

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén, Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 3. szám.